



Векало ПахIала

римхошка яздина кехат

Векало ПахIала римхошка яздина кехат, Рим-гIалахь йолчу динан тобанна тIе ПахIална луш болу некъ кечбархьама, яздина хилла. Иза дагахь вара цигахь болчу Иийсан нахана юкъахь къахьобгуш хан яккха а, ткъа цул тIаьхьа Испани-махка ваха новкъа вала а. Цо яздора, Иийсах тешаран динах а, цунах схьадолу Иийсан нехан лела дезарх а ша муха кхета дийцархьама. ХIокху тептар тIехь ПахIала кхайкхочу кхоан уггар кхоччуш болу хьехам бу.

Рим-гIалахь йолчу динан тобанан нахе маршаллаш дIа а делла, царна тIера ша дечу доIанех лаьцна а дийцина, кехатан коьртачу ойланах лаьцна ПахIала иштта дуйцу: «Оцу хазачу кхоо гоиту, адамаш Дала бакъ муха до. И бакъдар, юьхьера дуййна чаккхенга кхаччалц, тешарехула ду» (Римхошка 1:17).

ТIаккха ПахIала оцу ойланах лаьцна кхидIа а дуйцу. Массо а нах, жуьгтий я кхечу къаьмнех уьш беллахь а, Далла хьалха бакъбан безаш бу, хIунда аьлча уьш берриш а цхьатерра къинан олаллехь бу. Иийсах тешарехула бен, нах Далла хьалха бакъ ца бо. Цул тIаьхьа ПахIала дуйцу Иийсах тешаш волчун керлачу дахарх лаьцна. И дахар Дала леррина Къобалвинчуьнца йолчу керлачу тIекаренера схьадолу. Иийсах тешарг Делаци машар болуш ву, ткъа Делан Сино иза къинан а, Южаллин а олаллех паргIатваьккхина ву. ПхьобалгIачу коьрта тIера борхIалгIачунна тIекхаччалц ПахIала хьобху кхин а шина хIуманех лаьцна: товрат-хьехаман Iалашонах а, Иийсах тешачун дахарехь болчу Делан Синан ницкъах а. Цул тIаьхьа векало ПахIала цхьана дезачу хаттарна тIе йохуйту шен ойланаш: массо а нахана йолчу Делан Iалашонна чу жуьгтий а, кхечу къаьмнех берш а муха богIу? Цо иштта жамI до: жуьгташа Иийса дIатасар Делан Iалашонна чудогIу, хIунда аьлча и Iалашо ю массо а нах Дала леррина къобалвинчу Иийсагахула луш долчу Делан диканна гергабалор. Цул сов, иза тешна ву, жуьгташа Иийса дIатасар даиманна а цахиларх. Чаккхенехь ПахIала яздо, Иийсах тешачун дахар муха хила деза аьлла. Кхечуьнца йолчу юкъаметтигехь вовшашка болу безам къаьсттина хила беза. КхидIа цо дуйцу ишттачу хIуманех лаьцна: Далла гIуллакх дар, Иийсан нах Iедална а,

вовшашна а декхарийлахь хилар, иштта эхь-бехкаца доьзна долу хаттар. Кехат дерзош, цо тайп-тайпана маршаллаш а ло, Дела хаставаран дешнаш а яздо.

Дешхьалхе

1 ¹ Дала леррина къобалвинчу Иийсан лай волчу, Цуьнан векал хила Дала тIекхайкхина волчу, адамашна хаза кхаь дIакхайкхабайтархьама Дала къастийна волчу аса, ПахIала, яздо хIара кехат.

² Дала и хаза кхаь пайхамаршкахула Шен дезачу Йозанашкахь боуйтур бу аьлла дара. ³ И хаза кхаь Делан КIантах лаьцна бу, ткъа Иза, Цуьнан адаман сибате хьаьжжина, Даудан хIух схьаваьлла ву. ⁴ Цуьнан синан а, Делан а сибате хьаьжжина, сийлахьчу ницкъаца Иза, Делан КIант ву аьлла, гучуваьккхина вара, Иза веллачуьра денвелла дела. И Делан КIант – вайн Веза Эла, Дала леррина къобалвина Иийса ву. ⁵ Цуьнгахула кхечира суна векал хила аьлла долу совгIат, Цуьнан дуйхьа кхин мел долчу къаьмнех болу нах Деллах тешийта а, Цунна муьтIахь хилийта а. ⁶ Шу а ду, римхой, Дала леррина къобалвинчу Иийсан долахь хила тIекхайкхинцарна юкъахь.

⁷ Рим-гIалахь бехаш болчу Далла безначаьрга, Цуьнан долахь хила къастийначаьрга массаьрга а яздо аса:

Вайн Да волчу Делера а, Веза Эла волчу Дала леррина къобалвинчу Иийсагара а долу доккха дика а, синпаргIато а хуьлда шуна.

Хастамаш баран доIа

⁸ Уггар а хьалха шуна массарна а тIера Дала леррина къобалвинчу Иийсагахула Далла хастамаш бо аса, хIунда аьлча дуйнен тIехь массанхьа а дуйцуш ду шун тешарх лаьцна. ⁹ Сайн доIанашкахь шух лаьцна даим ас доьхуш хиларан сан теш Дела ву, ас Шена даггара, Цуьнан КIантах лаьцна болу хаза кхаь кхайкхош, гIуллакх деш волу. ¹⁰ Сайн доIанашкахь даим доьху аса Деле Шен лаамца шу долчу кхача сан аьтто бар, ¹¹ хIунда аьлча суна чIогIа шу ган лаьа, Делан Сино луш долу дика шуьца декъархьама а, цуьнгахула тешарехь шу чIагIдархьама а. ¹² И бохург хIара ду: вайнешан тешарехула вовшийн иракарахIиттор ду: сан тешаро шу иракарахIиттор ду, ткъа шун тешаро – со.

¹³ Динан вежарий! Шуьга дIахайта лаьа суна: дукхазза а шу долчу ван кечвеллера со, амма, хIара хан тIекхаччалц, и дан сан аьтто ца болура. Кхечу къаьмнех болчу вукху нахана юкъахь санна, шу долчохь а стом кхио лаьара суна. ¹⁴ Массо а къаьмнашна: грекахошна а, грекахой боьцучарна а – дешна болчарна а, боьцучарна а – декхарийлахь ву со. ¹⁵ Цундела ву со шуна а, Рим-гIалахь дехарш, хаза кхаь дIакхайкхо кийча.

Хазачу кхоан ницкь

¹⁶Суна эхь ца хета хаза кхаь д'акхайкхо, х'унда аьлча и кхаь Делан ницкь бу Гийсах мел тешарг к'елхьарваккха — хьалха жуьгтий, т'аьхьа кхечу кьаьмнех болу нах а. ¹⁷Оцу хазачу кхоо гойту, адамаш Дала бакь муха до. И бакьдар, юьххьера дуйна чаккхенга кхаччалц, тешарехула ду. Делан Йозанашкахь яздина ма-хиллара: «Делах тешарца бакьвинарг Далла уллохь вехар ву*».

Массо а адамашна т'ехь кьинош ду

¹⁸Харцонаш а лелош, билгал долу бакьдерг кьайладоккхуш болчу нехан Исаллина а, харцдолчунна а т'е стигалшкара Делан оьг'азло гучу-йоккхуш ю. ¹⁹Иза иштта ду, х'унда аьлча Делах лаьцна хаа тарлуш дерг массарна а хууш ма ду, Дала Ша иза царна хайитина дела. ²⁰Х'унда аьлча, гуш а боцуш, ткьа даим болуш болу Делан ницкь а, Цуьнан Дела хилар а гуш ду, Дала дуьне кхоьллинчу хенахь дуьйна. Массо а кхоьллинчу х'уманах царан кхета таро ю, цундела оцу адамиин бехказадовлийла яц Дела царна ца вовзарна. ²¹Х'унда аьлча шайна Дела вевзашехь, оцу адамаша хьакь мадду сий а ца дора Делан, Цунна хастамаш а ца бора. И даран метта адамаш эрначу ойланашкахьа дирзинера, кхетам боцу царан дегнаш Гаржеллера. ²²Шайш хьекьал долуш ду а бохуш, уьш сонта бовлуш бара. ²³Цкьа а лийр воцучу Делан сийлалла цара хийцира ц'ушна Гамальярх. И ц'уш лийр долчу адамиин а, хьозанийн а, дийнатийн а, текхаргийн а куь-цехь бара. ²⁴Цундела и адамаш шайн дегнийн хьарамчу лаамийн карахь дитира Дала, ткьа цара вовшашца сийсаза а лелаш, кьиношца шайн дог'амаш бехдира. ²⁵Делах лаьцна долу бакьдерг харцдолчух а хийцина, Дала кхоьллинчу х'уманашна Ибадат дора цара, шайш Кхоьллинчунна Ибадат даран метта. Ткьа Цунна даим бу хастам, амин!

²⁶Цундела Дала эхье болчу, боьхачу лаамийн карахь битина уьш. Зударша шайн хила еза юкьаметтиг, вовшашца сийсаза а лелаш, хила ца еза-зачу тайпана йинера. ²⁷Божарий а, зударшца хила езачу юкьаметтиган метта, вовшашка эхье болчу лаамех буьзнера. Эхь-бехк а дайна, уьш вовшашца лелара. Иштта леларца шайн дог'амаш кьинойх дузура цара. Шайн тилабаларца хьакь доллу Делан оьг'азло шайн коьрта т'е йоуй-тура цара.

²⁸Дела вовзар царна мехала х'ума ца хетта дела, Цо уьш тиладеллачу хьекьалан долахь битина. Иштта лело цадезарг леладо цара. ²⁹Массо а

* ^{1:17}Я иштта: *Далла хьалха бакьвинарг Цунах тешарца вехар ву.*

тайпана зуламех а, мекараллех а, б'аьрмецигаллех а, вочух а буьзна бу уьш. Иштта хьог'ах а, адамаш дайна лаарх а, эмгараллах а, ямартлонах а, лубраллах а буьзна бу уьш. Цара эладитанаш леладо. ³⁰Вовшашна мотт бетта цара. Дела ца веза царна. К'оршаме а, кураллех буьзна а, дозаллаш деш а, зулам дар лобхуш а, шайн дай-наношка ла ца дуг'у цара. ³¹Хьекьал долуш бац уьш. Тешаме а бац уьш, эсала а, кьинхетаме а бац. ³²Ишттаниг лелораш х'аллакьхила хьакь долуш буйла шайна хуьшехь, шайш иштта лелла а ца Гаш, цара ишттаниг деш болу кхиберш а бакьбо.

Делан кхел

2 ¹Амма кхечунна бехк буьллуш волчу хьан бехказаволийла дац, х'унда аьлча кхечунна еш йолу кхел ахь хьайна йо, кхиберг бехке веш волчу ахьа а изза леладо дела. ²Ткьа вайна хаьа, иштта г'уллакхаш дечарна Дала еш йолу кхел нийса юйла. ³Иштта г'уллакхаш дечарна кхел а еш, ткьа айхьа изза а лелош, Делан кхелах хьо к'елхьарвер ву-м ца моьтту хьуна, ва стаг? ⁴Я Делан шортта долчу диканах, эсалаллах, собарх ца веша те хьо? Ца кхета те хьо Шен диканца Дела хьо Шена т'еверзо Г'ертташ хиларх? ⁵Амма хьайн юхахьарачу амалца а, дохко ца долучу дагца а ахьа-айхьа хьайна та'зарш гулдо Делан оьг'азло а, Цуьнан бакьйолу кхел а гучуйоккхучу денна. ⁶Дала х'оранна а, цуьнан г'уллакхашка хьаьжжина, йийр ю кхел. ⁷Дика г'уллакхаш а деш, сийлалла а, ларам а, хедар доцу дахар а лобхучарна Ша волчохь долу хедар доцу дахар лур ду Цо. ⁸Ткьа дегала а болуш, билгал бакьдерг д'а а тогтуш, харцдолчунна т'аьхьах'уьттучарна Делан лубралла а, оьг'азло а хир ю. ⁹Зулам деш волчу х'оранна а г'айг'анаш а, баланаш а хир бу, цкьа хьалха жуьгташна, т'аккха кхечу кьаьмнех болчарна! ¹⁰Мелхо а, сийлалла а, ларам а, син-парг'ато а хир ду дика деш волчу х'оранна а, цкьа хьалха жуьгташна, т'аккха кхечу кьаьмнех болчарна! ¹¹Х'унда аьлча Дала озабезам ца бо цхьаьнгге а.

¹²Товрат-хьехамийн долахь а боцуш, кьинош латийнарш, оцу хьехамашка а ца хьоьжуш, х'аллакбийр бу. Ткьа хьехамийн долахь шайш боллушехь, кьинош летийначарна оцу хьехамашца йог'гу кхел йийр ю. ¹³Х'унда аьлча товрат-хьехамашка ладег'арх нах Далла хьалха бакь ца бо, ткьа и хьехамаш кхочушбийраш Цунна хьалха бакьбийр бу. ¹⁴Ткьа товрат-хьехамаш боцуш болчу кхечу кьаьмнех болчара шайн лаамашца товрат-хьехаме т'едиллинарг кхочушдича, цара шайш гойту, магийнарг а, цамагийнарг а х'ун ду шайна хаар, товрат-хьехамаш шайн боццушехь а. ¹⁵Оцу хьехамашка хьаьжжина лелар шайн дегнаш чохь д'аяздина хилар гойту цара. Цунах лаьцна тоьшалла до царан дегнаша. Церан ойланаша

уьш цкъа бехке бо, юха бехказабоху. ¹⁶Иза иштта хир ду, аса кхайкхош болчу хазачу кхоо ма-бохху, адамиин къайлахчу ойланашна Дала Ша леррина къобалвинчу Ийсагахула кхел ечу дийнахь.

Жуьгтий а, товрат-хьехамаш а

¹⁷Ткъа хИнца ша жуьгти ву бохучу хьох лаьцна хИун ала дезаш ду? Хьан дегайовхо ю товрат-хьехамех, Делах дозалла а до ахьа. ¹⁸Делан лаам а бевза хьуна, ткъа товрат-хьехамашна тГера Iамийна дела, дика долчух а кхета хьо. ¹⁹БIаьрса доцучарна некъ гойтург хьо хиларх а теша хьо, боданехь болчарна хьайх серло яларх а теша хьо. ²⁰Кхетам боцучарна хьехамаш бо ахь, берийн хьехархо а хьо ву, хИунда аьлча товрат-хьехамашкахь билгал бакъдерг хааран кеп хьуна дIахIоьттира. ²¹Кхечарна хьехамаш беш волчу ахьа хьо Iамавой те? ХИума ма лачкъае а бохуш, ткъа айхьа лечкъайой те ахьа? ²²Сийсаза ма лела а бохуш, хьо-хьо иштта лелий те? ЦИуйх ца вешаш волчу ахьа харцделанийн цIенеш чохь айхьа къола дой те? ²³Товрат-хьехамех дозалла а деш, ткъа хьехамашца цадогIург кхочуш а деш, Делан сий дойий те ахьа? ²⁴Яздина ма ду: «Шу бахьана долуш, емалвеш ву Дела кхечу къаьмнех болчу наха».

²⁵Сунтвина хилар пайденна ду, нагахь санна товрат-хьехамаш кхочушбеш беллахь. Амма бакъонаш лар а ца еш, хьо зуламхо велахь, хьо сунт ца винарг санна лорур ву. ²⁶Цундела, нагахь санна сунтвина воцучо товрат-хьехамаша тIедиллинарг кхочушдеш хилча, иза сунтвича санна лорийла дац ткъа? ²⁷Ша вичхьана а сунтвина воццухехь, товрат-хьехамаш кхочушбеш волчо бехке вийр вац ткъа хьо, сунтвина воллушехь, язйина йолу бакъонаш талхош верг? ²⁸ТIехьаьжча, тера леларх жуьгти хир ма вац, ткъа сунтвар дилхан тIера чкъор даккхар бен ма ца хуьлу. ²⁹Бакъволу «жуьгти» (Делан халкъах верг) шен даг чохь жуьгти верг ву. Иштта сунтвар — йозанца ван веза аьлла дела а доцуш, ткъа даг чохь Делан Синехула сунтвар ду. Цунна, адамашкара а боцуш, Делера хастам хир бу.

Делан тешаме хилар

3 ¹Жуьгти хилар гIолехь хИунда ду, я сунтварх хИун пайда хуьлу? ²Иза массо а агIор гIолехь ду, ткъа уггар а дика дерг Делан дош царна Iа-лашдан делла хилар ду. ³Ткъа и хИун ду? Нагахь санна цхьаберш тешаме ца хиллехь, церан тешам цахиларо дойур-м дац те Делан тешаме хилар? ⁴Дера дац! Дела тешаме ву, ткъа муьлхха а адам харцлуьйш ду. Яздина ма ду:

«Айхьа дуйцучохь Хьо нийса а ву,
кхел ярехь Хьо тоьлур а ву».

⁵Нагахь вайн харцлеро Делан бакъхилар дIадоьллуш хилча, хИун ала вай? Дела нийса вуй те, бохур ду вай, Цо Шен таIзар вайна дича? (Аса-м

адаман ойланца боху иштта.) ⁶Дера дац! Иза иштта хилча, дуьнен чуьра массо а адамашна Дала кхел ян муха тарло?

⁷Нагахь санна сан тешаме цахиларо Делан тешаме хилар лакхадок-кхуш хилча, нагахь санна Делан сийлалла иштта алсамдолуш хилча, хIета къинош летийначунна санна Дала суна кхел хИинца а хИунда ян еза? ⁸Иза иштта делахь: «Диканиг далийтархьама, зуламаш дей вай» хИунда олийла дац ткъа? Вай иштта хьехамаш бо бохуш, цхьаболчара меттанаш детта вайна. Ишттачарна Дала нийса кхел йина.

Цхьа а Делан лаамехь вац

⁹ТIаккха? Дуй те вай царал тоьлуш? Данне а дац, хИунда аьлча ас дIа-гайтина жуьгтий а, кхечу къаьмнех берш а къинан долахь хилар. ¹⁰Яз-дина ма ду:

«Далла хьалха цхьа а бакъ вац.

- ¹¹ Цхьа а кхетам болуш а вац,
цхьа а Дела лобхуш а вац.
- ¹² Массо а адамаш Делах дIадирзина,
берриш а галбевлла бу.
Цхьа а диканиг дийриг вац,
ур-атталла цхьаь-м вац.
- ¹³ Церан къамкъаргаш дIаделладелла
кешнаш санна ю.
Шайн меттанашца нах лебо цара.
Лаьхьарчийн дIовш ду церан багахь.
- ¹⁴ Церан баганаш сардамех а, стимах а юьзна ю.
- ¹⁵ ЦИий Iано уьш сиха арабовлу.
- ¹⁶ Цара шаьш баханчохь бохам а бо, хIаллакдар а дахьа.
- ¹⁷ Машаран некъ ца бевза царна.
- ¹⁸ Церан бIаьргаш чохь Делах кхерар дац».

¹⁹Ткъа хИинца вайна хаьа, товрат-хьехамаша хьобхург хьехамийн долахь болчарна а дуйла. Цундела цхьаннан а бехказаволийла дац: массо а адамаш — жуьгтий я кхечу къаьмнех уьш беллахь, Далла хьалха бехке хуьлу. ²⁰Товрат-хьехамаш кхочушбарх, Далла хьалха цхьа а бехказавер вац. Оцу хьехамашкахула адамаш шаьш къинош хиларх кхета.

Тешарца бакъдар

²¹Ткъа хИинца гучудаьккхина Далла хьалха адамаш бакъдар муха магийна. Иза товрат-хьехамашца доьзна дац. Цунах лаьцна тоьшалла до

^{2:24}ЕшаI-ЯхIу 52:5 (Грекийн). ^{2:29}Карлабаьккхинарг 30:6. ^{3:4}Забур 50:6 (Грекийн).

^{3:10-12}Забур 13:1-3 (Грекийн); Забур 52:2-4 (Грекийн). ^{3:13}Забур 5:10 (Грекийн); Забур 139:4. ^{3:14}Забур 9:28 (Грекийн). ^{3:15-17}ЕшаI-ЯхIу 59:7, 8. ^{3:18}Забур 35:2. ^{3:20}Забур 142:2; Галатахошка 2:16.

товрат-хъехамаша а, пайхамарша а. ²² Дала леррина къобалвинчу Ийсах тешарехула нах Шена хьалха бакъбо Дала. Ийсах тешачарна массарна а ло Дала и бакъдар. Царна юкъахь башхо яц, ²³ хунда аьлча массара а къинош а летийна, массо а Делан сийлаллех дакъастийна а ву. ²⁴ Шен диканца уьш массо а Дала Шена хьалха маьхза бакъбо, Цо леррина къобалвинчу Ийсас нах къинойн олаллех паргIатбахар бахъана долуш. ²⁵⁻²⁶ Къинойн гIуда такхаран сагIина Ийса дIавелира Дала. Ийсах а тешна, Цуьнан валар бахъана долуш, вайн къинойн гIуда техна ду. Дала иза иштта къобалдира, хьалха летийна къинош Шен собарца тIазар ца деш а дутьуш, Ша бакъ хилар гайтархьама. Хинца йолчу заманахь а Ша бакъ хилар гойту Дала, Ийсах мел тешарг Шена хьалха бакъварца.

²⁷ Стенах дозалла дойла ду стеган? Цъхана а хIуманах дац! Делакх хIун бахъана долуш Далла хьалха бакъво стаг? Товрат-хъехамаш кхочушбар бахъанехь бакъво те стаг Далла хьалха? Дера ца во! Ийсах тешарехула бен бакъ ца во! ²⁸ Иштта, оха жамI до: адам Далла хьалха бакъдар цуьнан тешарехула бен дац, ткъа товрат-хъехамаш кхочушбарехула иза ца хуьлу. ²⁹ Ткъа Дела кхечу къаьмнех болчу нехан а воцуш, беккъа жуьгтийн Дела ву те? Вац дера, Иза кхечу къаьмнех болчу нехан а Дела ву. ³⁰ Дела цъаь бен вац. Адамийн тешарехула Цо сунтбинарш Шена хьалха бакъбо, ткъа оццу тешарехула Цо сунтбаза берш а бакъбо Шена хьалха. ³¹ ТIаккха Ийсах тешарна товрат-хъехамаш дIабохий те вай? Дера ца боху. Мелхо а, вай уьш тIечIагIбо.

ИбрахIиман масал

4 ¹ Вайн дайн да волчу ИбрахIимах лаьцна хIун эр дара вай? Далла хьалха нах бакъбарх хIун Iемина цунна? ² Ша дина гIуллакхаш бахъана долуш, ИбрахIим Далла хьалха бакъвина хиллехъара, цуьнан дозалла дан йиш хир яра. Делакх а Далла хьалха дозалла дан йиш яцара цуьнан. ³ Ткъа Делан Йозанаша хIун боху? «ИбрахIим тийшира Делах, цундела Цо иза Шена хьалха бакъвина лерира». ⁴ Болх бечунна луш дерг, цунах къинхетам бар ца лоруш, цунна дIадала леринарг санна дIало. ⁵ Нагахь санна Далла хьалха ша бакъвина хилархьама стага дика гIуллакхаш ца дахь а, ткъа Iеса нах бакъбечу Делах иза тешаш велахь, Дала иза Шена хьалха бакъвийр ву, цуьнан тешар бахъана долуш. ⁶ Иштта динчу дика гIуллакхашца доьзна а доцуш, Дала Шена хьалха бакъвина лоручу стагах Дауд-паччахь а декъала волу стаг олур:

⁷ «Декъала бу Дала гечдина а,

къинош Цо дIадаьхна а берш.

⁸ Декъала бу Везачу Эло церан къинош цкъа а царна дуьхьал ца лоруш берш».

^{3:22} Галатахошка 2:16. ^{3:30} Карлабаьккхинарг 6:4; Галатахошка 3:20. ^{4:3} Доладалар 15:6; Галатахошка 3:6. ^{4:7}, ⁸ Забур 31:1, 2.

⁹ Ткъа и декъалалла сунтбиначарна бен ца хуьлу теша? ХIан-хIа, иза кхечу къаьмнех болчарна а ду, уьш сунтбаза белакх а. Вай олуш ма-дарра, ИбрахIим Делах тешарна, Цунна хьалха бакъвина лерина. ¹⁰ Маца хилла иза? Иза сунтвалелерина я сунтвиначул тIаьхьа лерина? Сунтвинчул тIаьхьа а доцуш, иза сунтвалелерина бакъвина лерина. ¹¹ Ткъа и сунтвар цунна билгалонна дина дара, шен тешарехула Дала иза Шена хьалха бакъвина лерина гойтуш. Ткъа иза сунтвалелерина хьалха Дала Шена хьалха бакъвина лерина. Иштта иза сунтбаза болчарах массо а тешачеран да хилла дIа-хIоьгтира. Церан тешар бахъана долуш Дала уьш Шена хьалха бакъбина лору. ¹² Иштта, ИбрахIим вукху тобанан а да хилла дIахIоьгтина. Сунтдар тIеэцна хилла а ца Iаш, вайн да волчу ИбрахIиман сунтвалелерина дуьйна долчу тешаран ларашца лела массо а сунтбинарш цу тобанна юкъабогIу.

¹³ ИбрахIиман а, цуьнан тIаьхьенан а карахь хир ду дуьне, аьллера Дала. ИбрахIима товрат-хъехамаш кхочушбо дела, аьлла дацара иза, ткъа Дала иза, цуьнан тешар бахъана долуш, Шена хьалха бакъвина лерина хиларна аьлла дара. ¹⁴ Нагахь санна лур ду аьлларг товрат-хъехамаш кхочушбечарна догIуш хилча, Делах тешар а мехала хир дацара, лур ду аьлларг эрна а хир дара. ¹⁵ Товрат-хъехамаша, уьш кхочуш ца бича, Делан оьгIазло хуьлуьйту. Ткъа бакъонаш ца хиллехъара, бакъонаш йохор а нислур дацара.

¹⁶ Ткъа и лур ду аьлларг тешарна ло, Дала вайна маьхза ло диканиг иза долу дела. ИбрахIиман массо а тIаьхьенна, чIагIо а еш, ло иза. Товрат-хъехамаш кхочушбеш болчу тешачарна бен а доцуш, амма ИбрахIиман тешарца кхечу къаьмнех болчу тешачарна а ло иза. ИбрахIим вайн массо а тешаш болчеран да ма ву, ¹⁷ Делан Йозанаш тIехь яздина ма-хиллара: «Аса хьо дуккхачу а къаьмнийн да вина». ИбрахIим вайн да хилира ша тешна волчу а, белларш денбеш волчу а, гуш доцург гуш деш волчу а Далла хьалха. ¹⁸ Сатийса бахъана доццухь, ИбрахIим Дала йинчу чIагIонах кхидIа а тешаш а, сатуьйсуш а вара. И тешар бахъана долуш, дуккхачу а къаьмнийн да хилира иза. Яздина ма-хиллара: «Оццул дукха хир ю хьан тIаьхье». ¹⁹ Тешарх ца вухуш, бIе шо кхочуш долчу шен дегIе, веллачун дегIе санна, бераш далург цахилар а, Сарат доьзалхо хуьлуш цахилар а дагахь латтадора цо. ²⁰ Дала шена лур ду аьллачу тешарна тIера ойла ца керчира цуьнан, мелхо а, шен тешар тIехь чIагIвелла Ийра иза, сийлалла Далла дIа а делла. ²¹ Иза кIоргте тешна вара дийр ду аьлларг кхочушдан Делан ницкъ хиларх. ²² Цундела «Дала иза Шена хьалха бакъвина лерира». ²³ Бакъду, яздинарг цунна цъханна пайдена хилла ца Iа – «Дала иза Шена хьалха бакъвина лерира», ²⁴ амма вайна а пайдена ду: вайн Веза

^{4:11} Доладалар 17:10. ^{4:13} Доладалар 17:4-6; 22:17, 18; Галатахошка 3:29. ^{4:14} Галатахошка 3:18. ^{4:16} Галатахошка 3:7. ^{4:17} Доладалар 17:5. ^{4:18} Доладалар 15:5. ^{4:19} Доладалар 17:17.

Эла волу Ийса веллачуъра Денвинчух вай тешна дела, Шена хьалха вай а бакъдина лорур ду Дала. ²⁵Ийса вайн къиношна тѳера сагИна дѳа а веллера, вай Далла хьалха бакъдархьама ден а винера.

Ийсан цИйца бакъдар

5 ¹Ваьш тешарехула бакъдина дела, вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Ийсас динарг бахъана долуш, Делаца синпаргѳато а йолуш деха вай. ²Вай Цунах тешар бахъана долуш, Ийсас Делан доккхачу диканна тѳекхочийла хилийтина вайна. ХИнца вай дехаш ду оцу диканехъ. Даккхий а деш, Делан сийлаллин декъехъ хиларе сатуьйсусху ду вай. ³Цунах даккхийдийна а ца Іаш, ваьш баланаш хьегарх а даккхийдеш ду вай. Вайна хаъа, баланаш хьегаро доьналла долуш хуьлуьйгийла. ⁴Добналла долуш хиларо къобалдар дахъа, ткъа къобалдаро сатийсар ло. ⁵Оцу сатийсаро дог доьхна ца хуьлуьйту вай, хИунда аьлча Ша вайна деллачу Шен Синца вайн дегнаш чу Дала Шен безам Іанийна.

⁶Ваьшна гѳо дан вай де доцуш дисича, Дала билгалъяккхинчу хенахъ, Іесачеран метта Дала леррина Къобалвинарг жѳара тѳехъ велла. ⁷Наггахъ бен, бакъахъара волчун метта цхъана а стагана вала ца лаъа. Делахъ а дикачун метта вала цхъаъ реза хила а там бу. ⁸Амма, вай хъарамлонаш леллош долчу хенахъ, вайн дуьхъа велла Дала леррина Къобалвинарг. Цу тайпана Шен вайга болу безам мел боккха бу гойту Дала. ⁹Ийсан цИйца вай бакъдина хилча, Цуьнгахула муьххале а кѳелхъардевр ду вай Делан оьгѳазлонах. ¹⁰Вай Шен мостагИй долчу хенахъ Дела вайца тайра Шен КІентан валарца. Дала Шеца тайтина долу вай, хИнца муьххале а Цуьнан КІантехула кѳелхъардевр ду, КІант дийна волу дела. ¹¹Цунах тоам бина а ца Іаш, вай Делаца тайтина волчу а, вайн Веза Эла волчу а, Дала леррина къобалвинчу Ийсагахула вайца Дела хиларна, даккхийдеш ду вай.

Адам а, Дала леррина Къобалвинарг а

¹²Цхъана адамехула — Адамехула — дуьнен чу къа деара, ткъа къинехула Іожалла а еана. Иштта Іожалла а хѳора адамна тѳеена, массара а къа латийна дела. ¹³Товрат-хъехамаш юкъабале а, къа дуьнен чохъ долуш дара. Амма хъехамашна юкъайогІу бакъонаш ца лелачохъ къалатор бехке ца лору. ¹⁴Делахъ а Адаман хенахъ дуьйна Мусан хене кхаччалц дехаш долчу массо а адамашна тѳехъ Іожалло шен олалла дора, Адама латийнарг санна долу къа цара ца латийнехъ а.

Цхъана агѳор хъаьжча, шел тѳаьхъа вогІу Волчух тера вара Адам. ¹⁵Делан дика зуламах тера дац. Нагахъ санна, цхъана адамо дина зулам бахъана долуш, дуккха а адамаш хѳаллакхуьлуш хилча, тѳаккха муьххале а Делан шорта долу дика, Цо цхъана адамехула — Дала леррина къобалвинчу

^{4:25} ЕшаІ-ЯхІу 53:4, 5. ^{5:12} Доладалар 3:6.

Ийсагахула — маьхза луш долу совгѳат дуккха а адамна кхочур ду! ¹⁶Дала делла хѳара совгѳат цхъана адамо латийначу къинах тера дац. ХИунда аьлча цхъана адамо динчу зуламна йинчу кхело таІзар хилийтина, ткъа дуккха а къинош латорна Дала динчу дикано адамаш Цунна хьалха бакъдар хилийтина. ¹⁷Цхъана адамо дина зулам бахъана долуш, оцу цхъана адамехула Іожалло олалла дар дѳадоладелла. Амма цхъана адамехула, Дала леррина къобалвинчу Ийсагахула, хилийтинарг кхин а дуккха ду. Делан шорта долу дика а, Далла хьалха бакъдина хиларан совгѳат а тѳе мел эцнарш Ийсагахула олалла деш хир бу дахарехъ.

¹⁸Иштта дан а ду иза. Цхъаммо динчу зуламехула массо а адам бехкехилар тѳедаийтина. Иштта цхъана адамо динчу бакъдолчу гѳуллакхо массо а адамашна кхочу бакъдар а, дахар а ло. ¹⁹Цхъа адам Далла муьтІахъ ца хилла дела, массо а адамехъ къинош летийнарш хилира. Иштта цхъана адаман Далла муьтІахъ хиларо дуккха а адамаш бакъдина хир ду.

²⁰Товрат-хъехамаш тѳаьхъо юкъабевллера, зуламаш алсамдовлийтархъама. Ткъа къинош алсамдевлча, Делан дика кхин а совдала дуьйлира. ²¹Къиноша, адамаш Іожаллина тѳе а далош, олалла деш хиларе терра, иштта Делан дикано а олалла дийр ду Далла хьалха бакъвина хиларехула. Вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Ийсагахула Делаца долчу хедар доцучу дахаре кхачор ду адамаш.

Къинна вай делла, ткъа Дала леррина Къобалвинчуьнца дехаиш ду

6 ¹Тѳаккха, хИун ала вай? Къинош а летош Іей те вай, Делера долу доккха дика кхин а алсамдалиьтархъама? ²Дера ма Іе! Къинах лаьцна аьлча, вай делла ду. Делахъ, къинош а летош, кхидІа вай муьха дахалур ду те? ³Ца хаъа те шуна, Дала леррина Къобалвинчун дола а девлла, шаьш хих чекхдахийтина долчу вай Цуьнан валар а тѳеэцна хилар? ⁴Иштта, вай хих чекхдахийтитича, вай Цуьнца цхъаьна дѳа а доьхкина, дала а делла. Ткъа иза хилира, Шен Ден ницкъаца веллачуъра денвина волу Дала леррина Къобалвинарг санна, вай а керлачу дахарехъ Іайтархъама.

⁵Иза валаре терра, вай, дала а делла, Цуьнца цхъаьнакхетта хилча, Иза денваларе терра, ден а делла, юха цхъаьнакхетар ду. ⁶Вайна хаъа, шира адам Ийсаца цхъаьна жѳарах дѳатоьхна, къа лато хуьлуш болу вайн лаам хѳаллакбархъама а, ткъа иштта къинан леш вайх кхидІа ца хилиьтархъама а, ⁷хИунда аьлча велларг къинан олаллех паргѳатваьлла. ⁸Нагахъ санна Дала леррина Къобалвинчуьнца цхъаьна вай делла хилча, вай теша, Цуьнца цхъаьна ваьш дехар долуш хиларх а. ⁹Дала леррина Къобалвинарг веллачуъра цкъа денвелла хилча, иза кхин цкъа а лийр вац, хИунда аьлча Іожалло Цунна тѳехъ кхин олалла дойла дац. ¹⁰Цуьнан валар гуттаренна а цкъа къинан олаллех дѳакъаьсташ валар дара, ткъа Цуьнан дахар

^{6:4} Ковлусихошка 2:12.

Делан дуьхьа дахар ду. ¹¹Цундела аша шаьш а кьинна делла лара. Ткъа шаьш дийна хилар — Делан дуьхьа дехаш хилар лара вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Ийсаца цхьаьна.

¹²Лийр долчу шайн догӀмашна тӀехь кхидӀа кьине олалла ма дайта. Кьинан Ӏалашо ю сийсаза лаамаш шуьга кхочушбайтар. ¹³КхидӀа а шайн догӀмийн меженаш кьинан кара ма яхийта, харцо лело гӀирсаш санна. Мелхо а, шаьш Далла дӀало, деллачуьра дендинарш санна. Ткъа шайн догӀмийн меженаш, Делан лаамехь долчу гӀуллакхаша лело гӀирсаш санна, Цуьнан караяхийта. ¹⁴Кьино шуна тӀехь олалла дан ца деза: шу товрат-хьехамийн олаллехь дац, ткъа Делан диканан олаллехь ду.

Делан лаамехь дерг кхочушдаран леш

¹⁵ТӀаккха иштта кьинош летор дуй те вай, товрат-хьехамашна долахь а доцуш, Делан доккхачу диканан олаллехь хилча? Дера дац! ¹⁶Шу кхеташ дац те, леш санна цхьанна муьтӀахь хила шу карадахча, шу кьар а лой, цуьнан леш хуьлий? Я кьинан леш хуьлу шу, ткъа иза бахьана долуш шу хӀаллакдийр ду, я Далла муьтӀахь хиларан леш хуьлу, ткъа иза бахьана долуш шу Далла хьалха бакьдар ду. ¹⁷Далла бу хастам! ХӀетахь кьинан леш шу хиллехь а, хӀинца шаьш муьтӀахь динчу хьехаман кепехь даггара кьарделла шу. ¹⁸Кьиноьх паргӀатдевлла долу шу, хӀинца Делан лаамехь дерг кхочушдаран леш хилла. ¹⁹Шун адамийн синош гӀийла долу дела, шу кхетар доллучу маттахь боху ас. ХӀетахь шайн дегӀан меженаш сийсаза леларан а, зулам даран а лолле дӀаеллера аша, ткъа цунах кхин а дукха зулам хилира. Ткъа хӀинца Делан лаамехь дерг кхочушдаран лолле дӀало уьш, иштта шу Далла герга кхочур ду.

²⁰Шу кьинан леш долчу хенахь, Делан лаамехь дерг кхочушдарх мукьа дара. ²¹Шаьш хӀинца юьхьӀаьржачу хӀиттош, хӀетахь лелийначу гӀуллакхех шуна хӀун пайда баьлла? Цу гӀуллакхийн чаккхе Южалла ма ю! ²²Ткъа хӀинца, кьинан олаллех паргӀат а даьхна, шу Делан леш хилча, цунах Далла гергахачаран пайда хуьлу шуна, ткъа иза бахьана долуш хедар доцу дахар хир ду шун. ²³Кьинош леторна луш йолу ял Южалла ю, ткъа Дала луш долу совгӀат Дала леррина къобалвинчу Ийсаца цхьаьна хир долу хедар доцу дахар ду.

Товрат-хьехамашна белла лоруш берш

7 ¹Динан вежарий, шуна хууш дац ткъа (аса хӀара бакьонаш евзацаьрга ма боху), бакьонаша, адам дийна мел ду, цунна тӀехь олалла дойла? ²Товрат-хьехамийн бакьонаша тӀе-ма-диллара, марехь йолу зуда, шен майра дийна мел ву, цунна тешаме хила еза. Шен майра велча, оцу бакьонех иза паргӀатйолу. ³Цундела, майра дийна а волуш, иза кхечуьнга яхча, иза нахаца леларг лору. Амма майра велла йолу зуда маре яхча, иза нахаца леларг ца лору. ⁴Иштта шу а, сан динан вежарий, Дала леррина

Къобалвинарг валарца Цуьнца цхьаьна товрат-хьехамашна делла ду. Веллачуьра Денвинчун дола вай девлла, Далла стоьмаш бахьаш долу дахар вайн хилийтархьама. ⁵Вешан синан лаамийн долахь вай хилча, вайн дегӀан меженаша кьилахь болу лаамаш кхочушбора, ткъа товрат-хьехамаш бахьана долуш и лаамаш алсамбовлура. Цара вайга Южаллина гӀуллакхаш дойтура. ⁶Ткъа хӀинца вай дихкинчу хьехамашна делла долу вай оцу хьехамех паргӀатдаьхна. Иштта ширачу некъаца, товрат-хьехамаш кхочушбарца, Далла гӀуллакх ца до вай, амма керлачу некъаца, Делан Синца до.

Товрат-хьехамаш а, кьинош а

⁷Деллахь, товрат-хьехамаш кьилахь бу аьлла, жамӀ дийр ду вай? Дера дац! Амма суна къалатор хӀун ду хуур дацара, сайна товрат-хьехамаш ца бевзинехьара. ХӀунда аьлча кхечу стеган хӀума дезар суна девзар дацара, нагахь санна товрат-хьехамаша иштта бохуш дацахьара: «Кхечу стеган цхьа а хӀума шуна ма дезийла». ⁸Амма товрат-хьехамаша бохург бахьана долуш, кьино аьтто бина хӀума езийта суна чохь тайп-тайпана лаамаш хилийта. Хьехамаш боцучохь къа делла ма ду. ⁹Со мацах товрат-хьехамаш а боцуш ваьхнера, ткъа весет суна тӀедиллича, къа денделира, ¹⁰ткъа со велира. Суна ваха аьлла деллачу весето со валарна тӀевалийра. ¹¹Кьино, хӀара весет бахьана долуш аьтто а баьлла, со тӀехавалийтира, тӀаккха оцу весетаца со вен а вийра.

¹²Иштта, товрат-хьехамаш беза бу, ткъа и весет деза а, нийса а, дика а ду.

¹³ТӀаккха и дика дерг кхочушдар хилла те суна Южаллина? Дера ца хилла! Кьино дира иза. Дика дерг бахьана долуш, со Южаллина тӀе а валлош, кьинан кьилахь йолу амал гучуяьккхира. Иштта и весет бахьана долуш, къа кхин а чӀогӀа кьилахь хилар гучудоккху.

Вайна чохь болу къовсам

¹⁴Вайна хаьа товрат-хьехамаш Делан Синера буйла. Ткъа со сайн синан долахь ву. Вохка а воьхкина, кьинан лай хилла сох. ¹⁵Со ца кхета айса лелочух: сайна дан луург аса ца до, ткъа сайна бӀаьрга дан а цадезарг ас кхочушдо. ¹⁶Нагахь санна аса сайна дан луург деш хилча, товрат-хьехамаш дика бу аьлла, тӀеобцу аса. ¹⁷Деллахь и кхочушдеш верг баккьалла а со вац, ткъа суна чохь дехаш долу къа ду. ¹⁸Суна хууш ма ду, суна чохь, баккьалла аьлча, сан адаман са чохь, цхьа а диканиг доллуш цахилар. ХӀунда аьлча дика хӀума дан лаам сан боллушехь, иза кхочуш ца бало соьга. ¹⁹Сайна дан лууш долу дика дерг аса ца до, ткъа дан лууш доцу вониг до аса. ²⁰Нагахь санна дан ца лууш дерг аса деш хилча, тӀаккха со вац-кх и деш верг, суна чохь дехаш долу къа ду-кх.

^{7:7}Арадаккхар 20:17; Карлабаьккхинар 5:21. ^{7:11}Доладалар 3:13. ^{7:15}Галатахошка 5:17.

²¹ Иштта суна хаало хІара массо а ханна лелаш дерг: хІоразза а дика дерг дан суна дагадеача, вониг дан лаам суна чохь хилар. ²² Ткъа суна чохь долчу адамна Делан хъехамийн Іедалца хазахетар карадо. ²³ Амма сан меженашна чохь кхин тайпа массо а ханна лелаш дерг го суна. Оцу Іедало сан хъекъал чохь болчу лаамца къуьйсу. Сан меженашкахь лелаш долчу къинан Іедалан йийсархо во цо сох. ²⁴ Ма миска адам ду со! Хъан кІелхъарвоккхур ву со Іожаллина со тІевалош долчу хІокху дегІах? ²⁵ Аса баркалла боху Далла, вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Іийсагахула Цо иза дарна!

Делахь, сан хъал иштта ду: цхъана аГІор сайн хъекъалца со-со Делан хъехамийн Іедалан лай ву, ткъа вукху аГІор сайн адаман синца къинан Іедалан лай а ву.

Делан Синца долу дахар

8 ¹ Делахь, хІинца Дала леррина Къобалвинчуьнца бехачарна цхъана а тайпана кхел йийр яц, ² Дала леррина къобалвинчу Іийсаца долу дахар тІедалочу Делан Синан Іедало къиношна а, Іожаллина а тІевалочу Іедалех хьо* паргІатваьккхина дела. ³ Вайн адаман са эГІаза хиларна, товрат-хъехамашка кхочушдан ца делларг Дала кхочушдина. Дала лаьтта тІе Шен КІант ваийтира къинойн адамийн санна долчу вастехь, къинах доккху саГІа Цунах хилийтархъама. Цу тайпана Дала адамна чохь доллучу къинна кхел йина. ⁴ Цо иза дина, вешан синан лаамашца а доцуш, ткъа Делан Синца дехаш долчу вайгахула товрат-хъехамийн бакъдолу декхарш дуззалц кхочушлийтархъама. ⁵ Шайн синан лаамашца бехачара оцу лаамех дегнаш дузу, ткъа Делан Синца бехачара Синан лаамех шайн дегнаш дузу. ⁶ Шайн синан лаамех дегнаш дузар – иза Іожалла ю, ткъа Делан Синан лаамех дегнаш дузар – иза дахар а, синпаргІато а ю. ⁷ И хІунда ду иштта? Нагахь санна адамо шен синан лаамех дог дузахь, иза Делан мостаГІа хуьлу. Делан хъехамийн Іедална муьтІахь ца хуьлу иза, мелхо а, царна муьтІахь ца хилало иза. ⁸ Шайн синан лаамашца лелачаьрга Далла тамехь дерг ца дало.

⁹ Амма шу шайн синан лаамашца дехаш дац. Мелхо а, нагахь санна шуна чохь Делан Са дехаш делахь, Делан Синан лаамашца деха шу. Нагахь санна шух цхъаьнца Дала леррина Къобалвинчун Са дацахь, иза Цуьнан долахь вац. ¹⁰ Нагахь санна Дала леррина Къобалвинарг шун даг чохь вешаш велахь, шун дегІ, къинош летош хиларна, лийр ду, ткъа шун са дийна ду**, Дала шу бакъдина долу дела. ¹¹ Іийса веллачуьра денвина Волчун Са

* ^{8:2} Хьо – вукху тептарш тІехь: со.

** ^{8:10} Ткъа шун са дийна ду. Я иштта: ткъа Делан Сино шуна дахар лур ду.

шуна чохь дехаш долу дела, Іийса веллачуьра Денвинчо шун лийр долчу догІамашна а дахар лур ду шуна чохь дехаш долчу Синехула.

¹² Иштта, динан вежарий, Делан Синан лаамца даха декхарийлахь ду вай, амма вайн синан лаамца даха ца деза вай. ¹³ ХІунда аьлча шайн синан лаамашца дахахь – шу лийр ду, ткъа Делан Синан гІоьнца шайн дегІо летош долу къинош аша хІаллакдахь – шу Дела волчохь дехар ду. ¹⁴ ХІунда аьлча Делан Сино лелош дерш Делан бераш ду. ¹⁵ Аша тІеэцнарг шух юа а леш хуьлуйту Са дац, юа а кхерамехь шу дехаш хуьлуйтур долу. Аша тІеэцнарг шух Делан бераш хуьлуйту Са ду. Оцу Синца вай ххойкху: «Абба*, сан Дада!» ¹⁶ Вайна чохь долчу синца цхъаьна Делан Сино Ша тоьшалла до вай Делан бераш хиларх лаьцна. ¹⁷ Вай Делан бераш хилча, берашна кхочу дерг вайна а кхочур ду. Дала иза вайна лур ду, ткъа Дала леррина Къобалвинчунна кхаьчнарг вайна а кхочур ду, хІунда аьлча, нагахь санна Дала леррина Къобалвинчуьнца цхъаьна вай бала-наш хьобгуш хилча, Цуьнца цхъаьна вай сийлаллехь а хир ду.

Хиндолу сийлалла

¹⁸ Вайна гойтур йолу сийлаллица дуьстича, вай хІинца ловш йолу халонаш хІумма а доцург лору ас. ¹⁹ Дала кхоьлина мел долу хІума сатийсарца ладоьгуш ду, Делан бераш муьлханаш ду шайна дІаделладаларе. ²⁰ Дала мел кхоьлинарг цу хІуманийн лаамца ца дахийтина эрна долчун кара, ткъа иза Карадерзийначун лаамца дахийтина. Амма догдохийла ю, ²¹ Дала кхоьлина мел дерг талхаран лоллера паргІатдоккхург хиларе, Делан берашца цхъаьна сийлаллин паргІатонехь хилийтархъама. ²² Вайна хаьа, Дала мел кхоьлина хІума хІинцалц баланехь дуйла, берах хьийзош йолу зуда санна. ²³ Дала мел кхоьлинчо дина а ца Іаш, дуьххьарлера ялтин стом санна, Делан Са вайца доллушехь, вай а ду кийрахь узарш деш, Дала вайна Шен берийн бакъонаш яларан замане ла а доьгуш. Оцу хенахь Дала вайн догІамаш паргІатдохур ду. ²⁴ ХІунда аьлча вай кІелхъардаьхна а дара, вайн сатуьйсийла а ю, амма вай сатуьйсур дерг гуш делахъара, тІаккха иза сатийсар хир дацара. Хъан сатуьйсур ду шена гуш долчуьнга? ²⁵ Ткъа вай хІинца ваьшна гуш доцучуьнга сатуьйсу, собар хиларца ла а доьгуш.

²⁶ Цу кеппара гІорасиза долчу вайна Делан Сино а гІо до. Вайна ца хаьа дан ма-деззара доанаш дан. Ткъа Делан Сино, вайл хьалха а долиь, вайна тІера Деле доьху дешнашца вайга дІа ца алаьлчу узаршца. ²⁷ Амма вайн дегнаш толлуш волчу Далла хаьа, стенах лаьцна доьху Шен Сино, Делан долахь болчарна тІера Делан лаамца Цо доьху дела.

* ^{8:15} Абба – араьмхойн маттахь иза «Дада!» бохург ду.

²⁸ Вайна хаьа, Дала дерриге а диканна хуьлуьйту Ша везачеран дуьхьа – Шен лаамца Ша тЕкхайкхинчеран дуьхьа. ²⁹ Далла хьалххе дуьйна хаьара, Шен долахь берш муьлш хир бу. Цо билгалдаьккхинера, уьш Шен КИнтан вастехь хир бу аьлла, дуккха а болчу динан вежаршна юкьахь Иза дуьхьбарлера доьзалхо хилийтархьама. ³⁰ Ша билгалбаьхнарш Дала Шена тЕкхайкхина, ткьа, тЕ а кхайкхина, Шена хьалха бакьбина, бакь а бина, церан сийлалла айина.

*Дала леррина Кьобалвинчуьнгахула
адамашка болу Делан безам*

³¹ ХIун эр дара те оцу дерригенах лаьцна? Дела вайгахьа хилча, мила вер ву вайна дуьхьал? ³² Шен КИант ца кхоош, вайн дуьхьа баланаш хьега Иза ДIавеллачо, шеко яц, Шен КИантаца цхьаьна кхин а дисина дерг а вайна совгIатна лург хиларх! ³³ Мила ваьхьар ву Дала хаьржинчарна дуьхьал вала? Цхьа а вац-кх! Дала бакьбеш ма бу уьш. ³⁴ Хьаьнга ялур ю царна кхел? Цхьаьнгте а! Дала леррина кьобалвина Ийса вайн метта велла-кх. Цул сов, Дала ден а вина, Цунна юххехь аьтту агIор а хьйна, вайна тIера Деле доьхуш ву Иза. ³⁵ ДIакьастадалур дуй те вай цхьаьнгте а Дала леррина Кьобалвинчун безамах? Дац! Халоно, балано, вай лаьхкина леларо, мацалло, кьоблло, кхерамо я Южалло дохур дуй те вай Цуьнан безамах? Дац! ³⁶ Делан Йозанаша ма-бохху:

«Хьо бахьана долуш, хIора дийнахь тхо дайаран кхерамехь ду.

Тхо дайа кечдина долу уьстагИий санна хета царна».

³⁷ ХIетте а, и дерриг а гIуллакхаш хуьллушехь, ваьш Дезначо вайга уггар боккха толам боккхуьйту. ³⁸ Со теша, я Южалло, я дахаро, я маликаша, я жинаша, я цхьана а долуш долчо, я цхьана а хиндолчо, я цхьана а ницкьаша, ³⁹ я цхьана а вайна тIехь долчо, я цхьана а вайна бухахь долчо, я Дала кхоьллинчу цхьана а кхечу хIумано а вайн Веза Эла волчу, Дала леррина кьобалвинчу Ийсагахула болчу Делан безамах вай ДIакьасто йиш цахиларх.

Дела а, Цуьнан халкь а

9 ¹ Дала леррина Кьобалвинчуьнца а волуш, билггал бакьдерг боху Аса. Со харц ца лоб. Делан Синан карахь долчу сан даго а тоьшалла до суна: ² Исраилан халкьах йоккха гIайгIа а, лазам а бу сан даг чохь. ³ Дала леррина Кьобалвинчух со ДIакьастийна хила луур дара суна сайн вежарийн дуьхьа, сан кьомах болчу ⁴ израилхойн дуьхьа. Уьш хаьржина долу Делан бераш ду. Царна елла Делан бераш хиларан бакьо а, Делан сийлалла гойла а. Цаьрца Дала барташ бира. Царна белла товрат-хьехамаш а, Далла муха Ибадат дан дезаран хаар а. Царна дина Дала Шен

^{8:36} Забур 43:23. ^{9:4} Арадаккхар 4:22.

ваIданаш. ⁵ Вайн сийлахьчу дайн тIаьхье – уьш ю. Адамаш дуьнен чу адамех сьадовларе терра, Дала леррина Кьобалвинарг а ву царах адам санна дуьнен чу ваьлла. Иза массо а хIуманна тIехь волуш волу Дела ву, ткьа Цунна даим а хастам хуьлда! Амин!

⁶ Ша йина чIагIо Дала кхочуш ца йина аьлла, жамI дойла дац, хIунда аьлча Исраилан халкьах сьабевлларш Далла хьалха берриш а ма бац исраилхой. ⁷ Дала ИбрахИим а, цуьнан тIаьхье а кьастийна елахь а, ИбрахИиман тIаьхьенах берш а ма бац берриш а Делан долахь болчарах. Дала аьлла ду: «Хьан тIаьхье Исхьакхах сьабевллачарах лерина хир ю». ⁸ И бохург хIара ду: ИбрахИиман дегIах а, хотIах а сьадевлларш дерриш а дац Делан бераш, Дала динчу ваIданца сьабевлларш бен. ⁹ ХIунда аьлча Дала дина ваIда иштта ма дара: «Билгалтьяьккхинчу хенахь Со юхавогIур ву, тIаккха Саратан кIант хир ву».

¹⁰ И хилла а ца Iа: изза хилира Ребикхица, иза вайн да волчу Исхьакхах, кийрахь цхьаьний ши кIант а волуш, берах йолчу хенахь. ¹¹⁻¹² Ребикхе Дала иштта аьллера: «Воккхаха верг жимаха волчунна гIуллакх деш хир ву». И ши кIант дуьнен чу а валале, цара цхьа а дика а, вон а дале, Дала иштта аьлла, Шен Iалашо стенца йовзна ю гайтархьама. Цо харжарца бен йовзна яц Делан Iалашо. Динчу гIуллакхех доьзна а доцуш, ткьа хоржуш Волчун лаамца хуьлу иза. ¹³ Делан Йозанаш тIехь яздинчуьнца догIуш ма ду иза:

«Якьуб Суна везавелира,

ткьа Iесав ца вийзира».

¹⁴ ХIун эр вай? Делаца харцдерг ду те? Дера дац! ¹⁵ ХIунда аьлча Мусапайхамаре Дала иштта боху:

«Сайна кьинхетам бан луучух Ас кьинхетам а бийр бу,

Сайна кьахета луучух Суна кьа а хетар ду».

¹⁶ И бохург хIара ду: стеган лааме я цо гIуллакх даре а ца хьобжуш, Дала Шен кьинхетамца хоржу стаг. ¹⁷ Делан Йозанашкахь Дала иштта боху пирIуне: «Аса хьо, паччахь а вина, дIахIоттийна, хьобгахула Сайн ницкь гайтархьама а, дуьнен тIехь массо а адамашна Сайн цIе йовзийтархьама а». ¹⁸ Иштта Шена луьучух кьинхетам а бо Цо, ткьа Шена луьург дуьхьал а волуьйту Цо.

Делан оьгIазалла а, кьинхетам а

¹⁹ Аша хатта там бу соьга: «Кхин стенна бехке во те Иза? Мила вер ву Цуьнан Iалашонна дуьхьал?» ²⁰ Ткьа мила ву хьо, стаг, Делаца кьийсава-ла? Йинчу хIумано эр дуй ша йиначуьнга: «Со иштта хIунда йина ахьа?» ²¹ Бакьо яц ткьа куьпчичун хьийначу цхьана поппарх цхьа пхьегIа лараме долчу гIуллакхна, ткьа важа пхьегIа ларамаза долчунна ян?

^{9:7} Доладалар 21:12. ^{9:9} Доладалар 18:10. ^{9:12} Доладалар 25:23. ^{9:13} Мальаки 1:2, 3.

^{9:15} Арадаккхар 33:19. ^{9:17} Арадаккхар 9:16 (Грекийн). ^{9:20} ЕшаI-ЯхIу 29:16; 45:9.

²² Дела иштта бакъо йолуш вара. Шен оьгазло ян а, Шен ницкъ гайта а лиира Далла, амма Шен оьгазлонах хлаллакъхила кийча долчу адамашна Шен доккха собар хилар гайтира Цо. ²³ И собар дора Цо, Шен сийлаллин хьал адамашна гайтархьама. И адамаш Дала кьинхетам бечу тлаьхьенах хила дезаш дара. Уьш Дала Шен сийлалла тгеэца кечдинера. ²⁴ Ткъа и адамаш Дала хаьржина долу вай ду – жуьгташна юкъара хаьржинарш хилла а ца Iаш, амма кхечу къаьмнашна юкъара хаьржинарш а. ²⁵ ХIушаI-пайхамаран тептар тIехь Дала иштта боху:

«Сайн доцучу халкъах –
„Сан халкъ“ эр ду Аса,
Сайна езаш йоцучух а –
„Сайна езаш ерг“ эр ду Аса.

²⁶ „Шу Сан халкъ дац“ аьлчачу метгехь,
царах „дийна волчу Делан кIентий“ аьлла,
це а йоккхур ю».

²⁷ Ткъа ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро исраилхойх лаьцна иштта боху: «ХIордан гIум санна, дукха исраилхой хиллехь а, царах жима дакъа бен кIелхьардер дац. ²⁸ ХIунда аьлча лаьтта тIехь дехаш долчу адамашна ян йогIу кхел Дала хадам боллуш а, леррина а кхочушиййр ю». ²⁹ ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро хир ду ма-аллара:

«Нагахь массо а ницкъийн Везачу Эло вайн тлаьхьенах цхьаберш
дийна битина бацахьара,
вай Седам-гIалин бахархой санна а хир дара,
Iамор-гIалин бахархойх дIа а тарлур дара».

Исраилхой а, хаза кхаь а

³⁰ ХIун эр вай хIинца? Вайна хIара хиъна: кхечу къаьмнех берш, цара Далла хьалха шаьш бакъдар ца лехнехь а, церан тешарехула бакъбина хилар. ³¹ Ткъа Исраилан халкъо товрат-хьехамаш кхочушбар бахъанехь Далла хьалха ша бакъдар лобьххушехь, и хьехамаш цуьнга кхочуш ца бало. ³² Ткъа хIунда ца дало цаьрга иза? Далла хьалха шаьш бакъдар тешарехула а ца лобьхуш, ткъа шаьш деш долчу гIуллакхашкахула лобьхура цара. «Адамаш тасалур болчу тIулгах» тасабелира уьш, ³³ Делан Йозанашкахь яздина ма-хиллара:

«Ас Цийон-лам тIехь охьабуьллу
адамаш тасалур болу тIулг а,
нах галбовлуйтур йолу тарх а.
Ткъа муьлхха а Цунах тешаш верг
юьхьIаьржачу хIуттур вац».

^{9:25} ХIушаI 2:23. ^{9:26} ХIушаI 1:10. ^{9:27, 28} ЕшаI-ЯхIу 10:22, 23 (Грекийн). ^{9:29} ЕшаI-ЯхIу 1:9 (Грекийн). ^{9:33} ЕшаI-ЯхIу 28:16 (Грекийн).

10 ¹ Динан вежарий! Доггах лаь суна исраилхой а кIелхьарбаьхна хила. Цунах лаьцна доьху аса Деле. ² Царах тоьшалла до аса: хьекъалца нийса некъ шайна ца бовзахь а, Далла леррина гIуллакх деш бу уьш. ³ Дала стаг Шена хьалха муха бакъво шаьш ца кхета дела, иза шайгара хилийта гIиртина дела, Дала нах бакъбеш болчу некъана муьтIаьх ца хилира уьш. ⁴ Товрат-хьехамаш буьззина кхочуш а бина, Дала леррина Къобалвинарг цу хьехамийн чаккхе хилира, Цунах тешарехула Далла хьалха бакъвар хIоранна а хилийтархьама.

⁵ Товрат-хьехамаш кхочушбарца Далла хьалха адам бакъдарх лаьцна Муса-пайхамаро иштта боху: «Товрат-хьехамаш кхочушбийриг цаьрца вехар ву». ⁶ Ткъа тешарца Далла хьалха адамаш бакъдарх лаьцна цо иштта боху: «Шайн дегнашкахь ма хетта: „Мила вер ву стигалшка хьала?“ – бохуш», (иза ду Дала леррина Къобалвинарг кхуза охьавалорхьама). ⁷ «Иштта ма хетта шайн дегнашкахь: „Мила вуссур ву эхарте?“ – бохуш», (иза ду, Дала леррина Къобалвинарг беллачарна юкъара кхуза хьалавакхархьама). ⁸ ХIан-хIа! ХIун аьлла ду Делан Йозанашкахь? «Делан дош хьуна юххехь а ду, хьан матта тIехь а ду, хьан дог чохь а ду». И дош вай адамашна хьобхуш долчу тешарх лаьцна ду. ⁹ «Иийса Веза Эла ву!» – бохург хьайн баганца ахь къобалдахь, Дала Иза веллачуьра денвина хиларх хьо даггара тешахь, хьо кIелхьарваьккхина хир ву. ¹⁰ ХIунда аьлча даггарчу тешаро стаг Далла хьалха бакъвина хиларна тIевалаво, ткъа баганца къобалдаро стаг кIелхьарваьккхина хиларна тIевалаво. ¹¹ Делан Йозано боху: «Муьлхха а Цунах тешаш верг юьхьIаьржачу хIуттур вац». ¹² Иштта, цхьа а тайпа башхо яц жуьгтичунна а, кхечу къомах волчунна а юкъахь, хIунда аьлча Веза Эла массарна а цхьаь ву, ткъа Шега кхойкхуш мел верг хIорра а алссам декъалво Цо. ¹³ Делан Йозанашкахь яздина ма ду: «ХIорра а, Везачу Элан це а йоккхуш, Цуьнга кхойкхуш верг, кIелхьарвоккхур ву».

¹⁴ Ткъа Цуьнга муха кхойкхур бу уьш, Цунах шаьш тешаш ца хилча? Муха тешар бу уьш, Цунах лаьцна шайна хезна а ца хилча? Муха хезар ду царна, Цунах лаьцна цхьаммо а дIакхайкхош ца хилча? ¹⁵ Ткъа наха муха дIакхайкхор ду, дIакхайкхо шаьш бохуйтуш ца хилча? Яздина ма-хиллара: «Мел хаза бу хаза кхаь кхайкхош болчеран когах!» ¹⁶ Амма исраилхоша массара а ца ийцира и хаза кхаь тIе. ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро аьллера: «Веза Эла! Мила тийшира оха хьехначух?» ¹⁷ Деллахь, Дала леррина Къобалвинчух лаьцна долу дош цхьаммо кхайкхийча, адамашна хаза кхаь хеза, ткъа и кхаь хезча, адамаш Цунах теша.

¹⁸ Ткъа аса хоьтту: царна ца хезнера хаза кхаь? Дера хезнера. Делан Йозано боху:

^{10:5} Iамалъяр 18:5. ^{10:6-8} Карлабаьккхинарг 30:12-14. ^{10:11} ЕшаI-ЯхIу 28:16 (Грекийн). ^{10:13} Юал 2:32. ^{10:15} ЕшаI-ЯхIу 52:7. ^{10:16} ЕшаI-ЯхIу 53:1 (Грекийн). ^{10:18} Забур 18:5 (Грекийн).

«Дерриг а лаьтта тӀехула чекхъяьлла церан лар.

Дуьне мел ду дӀакхаьчна церан тоьшалла».

¹⁹ Аса юха а хойтту: Израилан халкъ кхетта дацара ткъа? Муса-пайхамаро дуьххъара иштта боху:

«Халкъ доцучу халкъе

Ас хьагӀ хуьлубуйтур ю шун,

ткъа кхетам боцучу халкъан гӀоьнца

Аса оьгӀазло хуьлубуйтур ю шубгахь».

²⁰ Ткъа ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро майрра боху:

«Ца лехначарна

Со карийна,

Сох лаьцна ца хойтгучарна

Со вовзийтина Аса».

²¹ Ткъа Израилан халкъах лаьцна Дала ЕшаI-ЯхIугахула иштта боху: «Дийнахь сарралц Гийра Со Сайн куьйгаш дӀакховдийна муьтӀахь доцучу а, карзахдуйлучу а халкъе».

Израилан халкъе Делан болу безам

11 ¹ Аса юха а хойтту: «Дала Шен халкъ дӀатесна те?» Дера ца тесна! Со а ма ву ИбрахIиман хIух схьаваьлла а, Бен-Яманан тайпанах волу а израилхо. ² Дала дӀа ца тесна хьалххе дуьйна Ша хаьржина долу Шен халкъ. Шуна ца хаьа, хIун боху ЭлияхIу-пайхамарах лаьцна Делан Йозанашкахь? Израилан халкъах лаьцна Деле латкъам беш, иштта боху цо: ³ «Веза Эла! Хьан пайхамарш хIаллакбина, Хьан сагӀа доккху кхерчаш дохийна. Со цхьаь бен висина вац, ткъа со а вен дагахь лобху цара». ⁴ Ткъа хIун жоп делира Дала цунна? «Аса цIу волчу БаӀална горахIоьгттина воцу ворхI эзар стаг витина Сайна», – элира Цо. ⁵ ХIинцалерчу хенахь а изза хуьлу: израилхойх цхьаболу нах Гийсах тешаш бу, ткъа Дала уьш Шен диканца хаьржина. ⁶ Делан диканца иза хилча, адамаша динчу дикачу гIуллакхашца доьзна дац иза. Иштта ца хилча, Делера долчу диканах дика хир дацара.

⁷ Иштта жамI дан мега: Израилан халкъана ша лехнарг ца карийра. Дала хаьржинарш бен ца кхечира Делан дикане. Ткъа биснарш Дала дагца дарбинера. ⁸ Делан Йозанашкахь яздина ма-хиллара:

«Дала церан дегнаш артдина,

таханлерчу дийне схьакхаччалц

хIумма а ца го баьргаш а,

хIумма а ца хеза лергаш а

церан хилийтархьама».

^{10:19} Карлабаьккхинарг 32:21. ^{10:20} ЕшаI-ЯхIу 65:1 (Грекийн). ^{10:21} ЕшаI-ЯхIу 65:2 (Грекийн). ^{11:1} Пилапхошка 3:5. ^{11:3} Сулим 19:10, 14. ^{11:4} Сулим 19:18. ^{11:8} Карлабаьккхинарг 29:4; ЕшаI-ЯхIу 29:10.

⁹ Дауд-паччахь боху:

«Цара шаьш-шайна хIиттийначу тойнашкахь

гуро а, речIано а лоцийла уьш.

Гал а бевлла, охьаэгийла уьш,

бекхам а бойла царна.

¹⁰ Бода богIийла

церан баьргашна хIумма а ца гархьама,

баккъаш а хулийла церан ситтина

гуттаренна а».

¹¹ Аса юха а хойтту: «Жуьгтий гуттаренна а галбевлла те?» Дера ца бевлла! Мелхо а, церан галбовлар бахьана долуш кхечу къаьмнех болчу нахана кIелхьардовлар карийна, израилхойн цаьрга хьагӀ хилийтархьама. ¹² Ткъа церан галбовлар дуьнен чуьра адамашна а диканна хилча, церан синан эшар кхечу къаьмнех болчу нахана диканна хилча, мел сов дика хир ду, уьш кхоччуш барамехь хилча!

¹³ Шуьга боху аса, кхечу къаьмнех болу нах: шун векал со хиларна, сайн балхах дозалла до аса. ¹⁴ Цаьрга хьагӀ хилийта соьга меттахбахалур бац те сан къомах берш, иштта кIелхьарбахалур бац те соьга царах цхьаберш?

¹⁵ Сан къомах берш дӀатасарна, дуьнен чуьра нахаца Дела тайча, тIаккха сан къомах берш тIеэцар кхин хIун хир ду, беллачуьра денбалар дацахь?!

¹⁶ Бедан хьалхарчу декъах деттинарг Делан долахь хилча, берриг а бод Цуьнан долахь бу. Диттан орамаш даздина хилча, диттан гаьннаш а хир ду иштта даздина. ¹⁷ Зайт-диттана тIе, шен долу гаьннаш дӀа а хедийна, акхачу диттан гаьннаш тIедогIаре терра, иштта, кхечу къаьмнех болу нах, шу а тIедогIна долу га санна ду, зайт-диттан орамех схьаболучу ницкъах а, дахарх а дӀакхетта. ¹⁸ Амма дӀахедийначу гаьннашна хьалха куралла ма елахь. Дагадаийталахь хьайна, орам латтош верг хьо ца хилар, ткъа хьо оцу орамо латтош хилар.

¹⁹ Ахьа ала там бу: «И гаьннаш со тIедогIийтархьама хадийна ма ду».

²⁰ Нийса ду. Деллахь а, Дала леррина Кьобалвинчух тешар церан ца хиларна, уьш дӀахедийна, ткъа хьо Цунах тешар хьайн хиларна бен лаьтташ вац. Цундела куралла ма е, ткъа кхоьруш хила. ²¹ ХIунда аьлча диттан шен долу гаьннаш а Дала кхоош ца хилча, оила ехьа: хьо кхоор вуй те Цо?

²² Хьо гуш ву-кх: Дела диканца лела, ткъа Иза кьизалица лела. Шех дӀа-бирзинчарна Цо кьизалла йо, ткъа хьуна дика до, нагахь санна Цуьнан диканехь хьо кхидIа а висахь. Иштта ца хилахь, хьо а хир ву дӀахадийна.

²³ Ткъа вуьш а, зайт-диттана гаьннаш тIедогIаре терра, церан хьалхалерчу меттиге юхахIитор бу, нагахь санна Дала леррина Кьобалвинчух ца тешаш уьш ца бисахь, хIунда аьлча Дела ницкъ болуш ву, уьш юха а шайн меттиге дӀахIитто. ²⁴ Акхачу зайт-диттах дӀахедийна долу гаьннаш, Iаламна

^{11:9}, ¹⁰ Забур 68:23, 24 (Грекийн).

дуюбал иза делахь а, дикачу зайт-дйттана те доьгІна хилча, тІаккха дикачу зайт-дйттах дахедийнарш кхин а дика дугІур ма ду шайн долчу дитта те.

²⁵ Динан вежарий! Суна ца лаьа, хІара Делан кьайле ца евзаш шу дита, шайх дозалла а деш, шу ца Іайтархьама. Цьхаболчу исраилхойн дегнаш хІуьа а бен ца хеташ хилар цьхана ханна а бен дац. Иштта хир ду, кхечу кьаьмнех долу адамаш буьззина болчу барамехь Далла тІедерззалц. ²⁶ Цул тІаьхьа дерриг а Исраилан халкъ кІелхьардоккхур ду, яздина ма-хиллара:

«КІелхьардохург Цийонера вогІур ву.

Якьубан тІаьхьенан ерриг а Іесалла дІайоккхур ю Цо.

²⁷ Аса иштта барт бийр бу царца,

церан кьиношна Айса гечдича».

²⁸ Хаза кхаь те ца эцна дела, исраилхой Делан мостагІий бу, ткьа иза кхечу кьаьмнех долчу шуна пайденна ду. ХІетте а, Дала уьш хаьржина дела, Далла безаш берш бу уьш, церан дайшка дина долу ваІда бахьана долуш. ²⁹ Дала Шена тІебало хаьржинчарах лаьцна а, Ша динчу совгІатех лаьцна а бина болу Шен сацам цкьа а ца хуьйцу. ³⁰ Уьш Далла муьтІахь ца хиларна, мацах Далла муьтІахь хилла доцучу шух Цо кьинхетам бина. ³¹ Иштта хІинца уьш Далла муьтІахь боцуш хилла, Ша шух кьинхетам бинчу тайпана, царах Цо хІинца* кьинхетам бархьама. ³² ХІунда аьлча массо а адам Дала Шена муьтІахь ца хиллачу йийсаре далийна, царах массарах а кьинхетам бар тардалиитархьама.

Дела хастор

³³ ЭхІ, ма барам боцуш хьал долуш ду-кх Делан хьекьалалла а, кхетам а! Вайн хьекьал ца кхочу Цуьнан сацамех кхета, вай тІаьхьа ца кхиало Цуьнан некьашна! ³⁴ Делан Йозанашкахь ма аьлла:

«Делан хьекьал хьанна девзар ду,

я мила хир ву Цуьнга хьехамаш бан йиш йолуш?»

³⁵ Хьан елла Цунна цьха хІума,

цунна Иза декхарийлахь а волуш?»

³⁶ ХІунда аьлча массо а хІума Дала кхоьллина а ду, Цо латтош а ду, Цуьнан дуьхьа лаьтташ а ду. Сийлалла ду Цуьнан абаденналц! Амин!

Далла гІуллакх деш долу дахар

12 ¹ Аса цундела доьху шуьга, динан вежарий, дийна а, деза а, Далла тамехь долу а сагІанаш санна, шайн догІмаш Далла дІало. Далла деш долу и тайпа гІуллакхаш товш ду шуьгахь. ² ХІокху дуьненан ойланашца

* ^{11:31} ХІинца — цьхадолчу тептарш тІехь и дош ца хуьлу.

^{11:26} ЕшаІ-ЯхІу 59:20, 21 (Грекийн). ^{11:27} ЕшаІ-ЯхІу 27:9 (Грекийн). ^{11:33} ЕшаІ-ЯхІу 55:8. ^{11:34} ЕшаІ-ЯхІу 40:13 (Грекийн). ^{11:35} Аюб 41:3. ^{11:36} І Коринтхошка 8:6.

ма лелалаш, амма шайн хьекьал, метта а даладайтина, Деле карладак-кхийта. ТІаккха бевзар бу шуна шайх лаьцна болу Делан лаам. Шуна хуур ду Далла хьалха диканиг а, Далла тамехь дерг а хІун ду а, Делан кхачаме лаам муха бу а.

³ Аса шух хІорранга а боху, сайна Дала деллачу дикане хьаьжжина: шайх лаьцна хила езачул лекха ойланаш ма хилийталаш, амма, шайна хІоранна а Дала деллачу тешаре хьаьжжина, озда ойна елаш. ⁴ Вайн дегІ цьхаь делахь а, цуьнан дуккха а меженаш ю. И меженаш цьхатерра гІул-лакхаш кхочушдеш яц. ⁵ Иштта вай а, ваьш дукха делахь а, Дала леррина Кьобалвинчуьнца а долуш, цьха дегІ ду, ткьа вайх хІора а цу дегІан вовшахтоьхна меже ю. ⁶ Вайна хІоранна а, Дала шена деллачу дикане хьаьжжина, похІма делла. Делера болу хаамаш баран похІма хьайна деллехь, иза дІакхехьа, хьайн долчу тешаре хьаьжжина. ⁷ Дала хьуна кхечарна гІуллакх даран похІма деллехь, и гІуллакх дІакхехьа. Цо хьуна динан хьехамча хилар деллехь, хьеха. ⁸ Уллорачун догьэца похІма хьан делахь — догьэца. Хьайн йолчу хІуманийн кхечаьрца дакьа дан похІма хьан делахь, уьш комаьрша дІасаекьа. Куьйгалла дан похІма хьан делахь, доггах куьйгалла де. Кьинхетам баран похІма хьан делахь, иза а хазахетарца де.

⁹ Шун безам даггара хуьлийла. Вониг ма дезалаш, ткьа диканиг ларделаш. ¹⁰ Вежаршка санна хуьлчу безамца вовшийн дезалаш, вовшийн алсам ларалаш. ¹¹ Мало а ца еш, дукха болх белаш. Даим доьналла а долуш, Далла гІуллакх делаш. ¹² Хазахетарца сатийсалаш. Халонаш собарца ловш хилалаш. Даим а доІанаш делаш. ¹³ Делан нехан эшамехь дакьало-цуш хилалаш, хьеший доггах тІеэцалаш.

¹⁴ Шайга баланаш хьобгуьйтурш декьалбелаш. Декьалбелаш, сардамаш ма дехалаш. ¹⁵ Самукьане болчаьрца самукьане хилалаш, боьлхуш болчаьрца делхалаш. ¹⁶ Вовшашца бертахь Іелаш. Шайх лаьцна лакхара ойланаш а ца еш, мискачаьрца а тІекаре хилалаш. Шайн кхетамах лаьцна кура ойланаш ма елаш.

¹⁷ Цьханна а зуламна дуьхьал зулам ма делаш, мелхо а, массо а адамна хьалха озда дерг лело гІерталаш. ¹⁸ Шайн ма-хуьллу, массо а адамца бертахь даха гІерталаш. ¹⁹ Сан хьоменаш! Цкьа а бекхамаш бан ма гІерталаш, ткьа иза Делан кара дІалолаш. Яздина ма ду: «„Бекхам бар Сан карахь ду. Аса-Айса доькхур ду“, — боху Везачу Эло». ²⁰ Мелхо а Делан Йозанашкахь иштта яздина ду: «Хьан мостагІа меца велахь, иза вузаве. Хьогах иза велахь — хи ло цунна. Иштта дерг дарца ахьа иза юьхІаьржачу хІоттаво». ²¹ Воне хьо эша ма вайта, ткьа диканиг дарца вонна тІехь толам баккха.

^{12:4}, ⁵ І Коринтхошка 12:12. ^{12:6-8} І Коринтхошка 12:4-11. ^{12:14} Маттай 5:44; Лака 6:28. ^{12:16} Кицанаш 3:7. ^{12:19} Карлабаьккхинарг 32:35. ^{12:20} Кицанаш 25:21, 22 (Грекийн).

Иедална гергахь долу декхарш

13 ¹Хора адам пачхьалкхана урхалла дечарна муьтIахь хила деза. Урхалла дан бакъо, Дала елча бен, ма ца хуьлу, ткъа болуш болу урхалчаш Дала дIахИттийна бу. ²Цундела Иедална дубьхалваьлларг Дала динчунна дубьхалваьлларг хуьлу. Ткъа иштта дерг долуйтучара шайна тIе кхел йоуйту. ³ХIунда аьлча дика гуллакхаш дечарна урхалчаш кхераме бац, зуламе гуллакхаш дечарна бу. Иедалах ца кхоьруш Iен лабий хьуна? Дика де, тIаккха Иедало хьо хастор ву. ⁴Урхалчаш Далла гуллакх деш ма бу. Уьш хьуна дика дан къахьобгуш бу. Нагахь санна хьо зулам доккхуш велахь, кхералахь. ХIунда аьлча цара эрна лелош дац тур: уьш Делан гуьнчий бу, зулам дечарна догу таIзар царьгахула деш ву Дела. ⁵Иштта, таIзарх кхерарна хилла а ца Iаш, вайн дог цIена хилийтархьама, вай урхалчашна муьтIахь хила деза.

⁶Цундела урхалчашна йогу ял дIало, уьш и гуллакх даим кхочушдан дIахИттийна Делан белхалой болу дела. ⁷ХIоранна а хьакъ дерриг дIало: ял яла езачунна – ял, ясакх яла езачунна – ясакх, кхера везачух – кхера, лара везарг – лара.

Вовшашна юкьахь долу декхарш

⁸Цхьанна а цхьа а хIума декхарийлахь ма хилалаш, вовшашна дIабала беза безам боцург, хIунда аьлча кхиверг везаш волчо товрат-хьехамаш кхочушбина. ⁹Товрат-хьехамашкахь дукха весеташ ду. Царна юкьахь ишттанаш а ду: «Нахаца ма лела, адам ма де, къола ма де, кхечу стеган цхьа а хIума шайна ма деза». Амма и дерриге а весеташ хIокху цхьана дашна тIедогу: «Хьо санна веза хьайна уллораниг а». ¹⁰Безамо уллохь волчунна зулам ца дойту. Цундела безам хилар – товрат-хьехамаш кхочушбар ду.

¹¹И дерриге а кхочуш а деш, даха, самадовла хан тIекхьачнийла а хуш, хIунда аьлча вай дубьхьара тешаре даьхкинчу хенахь чул, хIинца герга ду Дала вай кIелхьардахарна. ¹²Буйса дIаяьлла, де тIекхьачна. Цундела боданан гуллакхех дIа а дерзий, серлонан долчу герзаца кийча хила вай. ¹³Обзда даха вай, дийнан серлонгахь даха ма-дезара: лар тIера а ца довлуш, малар тIех а ца доккхуш, бобха лаамаш а, къылахь долу хIума дар а дитина, девнаш а ца дохуш, хьагI а йоцуш. ¹⁴Иштта долу гуллакхаш лелочул, Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Ийсах тарлуш даха вай, вайн синан лаамаш муха кхочушбийр бара те бохуш, ойланаш а ца еш.

^{13:6,7} Маттай 22:21; Марк 12:17; Лака 20:25. ^{13:9} Арадаккхар 20:14; Карлабаьккхинарг 5:18; Арадаккхар 20:13; Карлабаьккхинарг 5:17; Арадаккхар 20:15; Карлабаьккхинарг 5:19; Арадаккхар 20:17; Карлабаьккхинарг 5:21; Iамальяр 19:18.

Хьайн динан ваша бехке ма ве

14 ¹Тешар тIехь чIагIвелла воцу стаг, цунна хетарг дийцаре а ца доккхуш, ша ма-варра тIеэца. ²ХIунда аьлча цхьаволчун тешаро, къеста а ца еш, муьлхха а хIума яа магадо цунна. Тешар тIехь чIагIвелла воцучу вукхо хасстоьмаш бен ца боу. ³Муьлхха а йолу яа хIума юуш верг ма хулийла ца вешаш иза юуш воцучух. Юуш воцучо а бехке ма войла муьлхха а кхача бууш верг, хIунда аьлча иза а Дала тIеэчна ву. ⁴Мила ву хьо, хьайн воцу лай бехке ван воллург? Ирахь лаьтташ велахь а, я охьавоьжнехь а, иза шен элана хьалха ву. Иза лоттуьйтур ву: Веза Эла ницкъ болуш ву иза латгийта.

⁵Цхьаммо цхьа де вукхул дезо лору, ткъа вукхунна массо а денош хета цхьатерра. ХIора а шен хьекьалца теша ша бакьхиларх. ⁶Денош къесточо Везачу Элана къестадо уьш. Муьлхха а кхача бууш волчо Везачу Элан дубьха боу, хIунда аьлча цо баркалла олу Далла. Бууш воцучо а Везачу Элан дубьха ца боу, цо а Далла баркалла олу. ⁷Вайх цхьа а шен дубьха бен ваьхна ца Iа, цхьа а шен дубьха бен велла ца Iа. ⁸Вай дахахь а, Везачу Элан дубьха деха, вай лахь а, Везачу Элан дубьха ле. Иштта, дехаш я леш делахь а, Везачу Элан долахь ду вай. ⁹ХIунда аьлча Дала леррина Къобалвинарг дийна болчарна а, беллачарна а тIехь оалалла дархьама вала а велла, ден а велла. ¹⁰Ткъа стенна бехке во ахь хьайн динан ваша? Я стенна ца веша хьо хьайн веших? Вай массо а Далла хьалха дIахИтта ма деза, Цуьнга ваьшна кхел яйтархьама. ¹¹Яздина ма ду:

«Дийна волчу Сайх чIагIю йо Аса,
боху Везачу Эло,
хIора а адам, гора а хIоьттина,
Суна хьалха суждане гIур ду,
ткъа Со Дела хиларх лаьцна
хIора маттахь тоьшалла дийр ду».

¹²Иштта, Далла хьалха вайх хIораммо а ша-шех жоп лур ду.

Къинош ма летадайтIа кхечуьнга

¹³ХIинца чул тIаьхьа вовшийн бехке ма де вай. Цул сов, вай ларло вешан динан вежаршна къинош лето а, уьш галбовлийта а меттиг ялийтарх а. ¹⁴Веза Эла волчу Ийсагахула суна хаа а хаьа, со тешна а ву цхьа а кхача ша-шеца хьарамниг долуш ца хиларх. Адамна, шена хьарам хеташ ерг бен, цунна хьарам яц. ¹⁵Хьайн вешина хьарам хетарг а юуш, цунна халахетар деш хьо велахь, иза даггара везаш лелаш вац хьо. ХIаллак ма вехьа айхьа юучуьнца Дала леррина Къобалвинчо цуьнан дубьха Шен дахар дIаделларг. ¹⁶Шайна дика хетачух бахьана ма хилийта кхечарна шух

^{14:1-6} Ковлусихошка 2:16. ^{14:10,2} Коринтхошка 5:10. ^{14:11} ЕшаI-ЯхIу 45:23 (Грекийн).

лаьцна вониг дийца. ¹⁷Хунда аьлча Делан Олалла даарца а, маларца а доьзна дац. Делан Сино луш долчу Делан лаамехь хиларца а, синпаргIа-тонца а, хазахетарца а доьзна ду иза. ¹⁸Иштта а вехаш, Дала леррина Къобалвинчунна гIуллакх деш верг Далла тамехь а ву, наха лоруш а ву.

¹⁹Цундела барт хилар а, вовшийн тешар тIехь иракараХиттор а леахай. ²⁰Юуш ерг бахъана долуш, Дала динарг ма дохаде вай. Массо а хIума яа хьанал ю, амма хьайн ваша галволуьйту хIума яар вон ду. ²¹Жижиг цадаар а, чагIар цамалар а, динан ваша галволуьйтуш долу цхьа а хIума цадар гIолехь ду. ²²Цу хIуманех лаьцна долу хьан тешар хьайн даг чохь а, Далла хьалха а хилийта. Декъала ву шена дика хетачунна тIехь ша бехке цавийриг. ²³Ткъа шеконаш йолуш верг Дала бехке вийр ву, нагахь санна шена хьарам хетгашехь, цхьа хIума цо яахь, хIунда аьлча ша дийриг цо тешарехула ца до, ткъа тешарехула деш доцу массо а хIума кьилахь ду*.

Хьайна тамехь дерг а ца деш, кхечунна тамехь дерг де

15 ¹Тешар тIехь чIагIделлачу вай чIагIбелла боцучарна гIо дан деза, ваьшна тамехь дерг дина а ца Iаш. ²Вайх хIораммо а уллорачунна тамехь дерг дан деза, иза цунна диканна а, иракараХитторна а хуьлуьйтуш. ³ХIунда аьлча Дала леррина Къобалвинчо а ца дора Шена тамехь дерг. Амма яздина ма-хиллара: «Хьо сийсазвочеран сийсаза дешнаш Суна тIедобжна». ⁴Ткъа хьалха яздина мел долу хIума вайна хьехамна яздина ду, Делан Йозанаша вайна лучу доьналлица а, иракараХитторца а вешан сатийсар хилийтархьама.

⁵Доьналлин а, иракараХитторан а хьоста волчу Дала шуна лойла, Дала леррина къобалвинчу Иийсан дахаран масале хьажарна, вовшашна юкьахь цхьа ойланаш хилар. ⁶Иштта хилча, цхьана синца а, цхьана дешнашца а хаставан тарло аша Дела, вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Иийсан Да.

Кхечу къаьмнех болчу нахана лерина хаза кхаь

⁷Цундела, Дала леррина Къобалвинчо шаьш тIеэцаре терра, аша а тIеэца вовшийн, Дела хаставархьама. ⁸Дагадайталаш, Дала леррина Къобалвинарг жуьгташна** ялхо хилира, Дела тешаме хилар гайтархьама. Иштта, Иза веара, церан дайшна дина долу ваIда кхочушдархьама а, ⁹кхечу къаьмнех болчу нахе а Дала шайна динчу диканна хастамаш байтархьама а. Яздина ма-хиллара:

* ^{14:24-26} Цхьадолчу тептарш тIехь аяташ 16:25-27 кхузахь тIетоьхна ду.

** ^{15:8} Жуьгташна – грекийн маттахь: сунтбинчарна.

«Аса Хьо кхечу къаьмнашна юкьахь хестор ву, иллешкахь ас Хьан цIе языйир ю».

¹⁰Кхин а аьлла ду:

«Даккхийде, кхечу къаьмнех долу адамаш, Делан халкъаца цхьаьна».

¹¹Кхин а боху:

«Хаставе Веза Эла кхечу къаьмнех мел болчара, хастам бе Цунна массо а халкъаша!».

¹²ЕшаI-ЯхIу-пайхамаро а иштта боху:

«Юшайн тIаьхьенах цхьаь гучувер ву.

Иза къаьмнашна тIехь олалла дан гIоттур ву, ткъа уьш цунах дегайовхо йолуш хир бу».

¹³Дегайовхо луш волчу Дала шун тешарехула хазахетарх а, синпаргIа-тонах а дузийла шу, Делан Синан ницкъаца шун сатийсар даим алсамдалийтархьама.

ПахIала иштта майра яздаран бахъана

¹⁴Сан динан вежарий, со тешна ву дикачу ойланех шу дуьзна хиларх а, шун кхетам кхочуш хиларх а, вовшашна хьехамаш балур болуш шу хиларх а. ¹⁵Амма цхьадолчу гIуллакхех лаьцна аса майрра яздора шуьга, динан вежарий, уьш шуна диц ца далийтархьама. Аса иза дора, Дала Шен диканца со къобалвина дела, ¹⁶кхечу къаьмнех болчу нахана юкьахь Дала леррина къобалвинчу Иийсан гIуллакх дан. Динан дас санна, Ас Делера болу хаза кхаь кхайкхабо, кхечу къаьмнех болу нах, Делан Синехула Далла хьалха дIа а къастийна, Далла тамехь долу сагIа санна хилийтархьама. ¹⁷Иштта Дала леррина Къобалвинчуьнца со волуш, Делан дуьхьа динчу сайн гIуллакхех сан дозалла дойла ду. ¹⁸Кхечу къаьмнех болу нах Далла тIеберзорхьама, Дала леррина къобалвинчу Иийсас соьгахула дина доцу цхьа а хIума дийца со ваьхьар вац. Цо иза соьгахула дина сан дешнашца а, сан гIуллакхашца а ¹⁹тамашийнчу билгалонийн а, инзаречу хIуманийн а ницкъаца а, Делан Синан ницкъаца а. Иштта, Ярушалайм-гIалара Иллирик-махкана тIекхаччалц, аса, массо а меттигашкахула чехк а волуш, Дала леррина Къобалвинчух лаьцна болу хаза кхаь кхочуш дIасабаржийна. ²⁰Айса хаза кхаь дIакхайкхош, суна лаьара Дала леррина Къобалвинчун цIе евзаш йоцучу меттигашкахь а дIакхайкхо, иза кхечо дIаХIотийначу бух тIехь ца дархьама. ²¹Амма яздина ма ду:

«Цунах лаьцна хаам цахилларш а Цунах кхетар бу, цахезначарна а вевзар ву».

^{15:10} Карлабаьккхинарг 32:43. ^{15:11} Забур 116:1. ^{15:12} ЕшаI-ЯхIу 11:10 (Грекийн).

^{15:21} ЕшаI-ЯхIу 52:15 (Грекийн).

ПахIал Риме кхача дагахь ву

²²Цу бахъаненна мосуйттазза новкъарло йира суна шу долчу дIаван.
²³Ткъа хIинца хаза кхаь кхачаза меттиг кху мехкашкахь йоцу дела а, дукха хенахь дуййна шу долчу дIаван сан дагахь долу дела а, ²⁴со шу долчу ван ойла йолуш ву, Испани-махка новкъа а волуш. Сан дегайовхо ю, цига а воьдуш, шу долчу хьшалгIа кхача. Хазахетарца ас шуьца жимма хан яккхинчул тIаьхьа, суна новкъа вала гIо дан тарло аша. ²⁵Ткъа хIинца со Ярушалайме воьду Делан нахана гIуллакх дан. ²⁶Македонера а, Ахаера а динан тобанаша сацам бина, Ярушалайм-гIалахь болчу Делан нахана юкъарчу къечарна сагIина ахча дахьийта. ²⁷И сацам цара шаьш бинехь а, Ярушалаймерчу Ийсах тешачарна хьалха иза дан декхарийлахь а бу уьш. Кхечу къаьмнех болу нах жуьгташкахула, тешаре хьаьжжина, декъалбина хилча, шайн долахь долчу рицкъе хьаьжжина, жуьгтий декъалбан а декхарийлахь бу уьш. ²⁸И гIуллакх чекх а даьккхина, сагIина гулдинарг царна билгал дIакхаьчна даьлча, со Испани ваха новкъа вер ву. Цига воьддушехь, со шун гIала чуворзур ву. ²⁹Со тешна ву, шу долчу веача, Дала леррина Къобалвинчуьнгара шортта долчу декъалдаршца со вахарх.
³⁰Динан вежарий, вайн Веза Эла волчу, Дала леррина къобалвинчу Ийсан дуйхьа а, Делан Сино вайна вовшашка луш болчу безаман дуйхьа а аса доьху шуьга соьца цхьаьна суна тIера Деле чIогIа доIанаш дар. ³¹Аса Деле доьху, ЯхIуд-махкахь Ийсах ца тешачарах со ларвар а, Ярушалаймехь болчу Делан нахана ас до гIуллакх тамехь хилийтар а. ³²Нагахь санна Делан лаам беллахь, воккхаверца дIа а веана, паргIат шуьца хан йоккхур ю аса. ³³Вайна синпаргIато луш волу Дела хуьлийла шуьца массаьрца а. Амин.

Шеггара долу маршаллаш

16 ¹Аса шуьга дIахоуьйту, вайн динан йиша йолу Пойбат дика зуда хилар. Иза Кенахари олучу гIаларчу динан тобанан гуламехь динан куьйгалхочун гIоьнча ю. ²Везачу Элан долахь йолу иза, Делан наха маэццара, оьзда тIеэцахьара аша. Шаьш долчоьх цунна оьшучунна тIехь гIо а дейша, хIунда аьлча дуккха а болчу нахана а, суна-сайна а гIо дина цо.
³Маршалла ло соьца цхьаьна Дала леррина къобалвинчу Ийсана гIуллакх деш хилла болчу ПхьаьрскIилате а, Iакхиле а. ⁴Шайна кхераме доллушехь, цара со кIелхьарваьккхира. Со цхьаьх хилла ца Iа царна баркаллаш бохуш верг, кхечу къаьмнех болчу нехан динан массо а тобанаша а боху и. ⁵Маршалла ло церан цIахь гуллуш йолчу динан тобане а.

Маршалла ло сан хьомечу Эпанте а. Иза Асиа-махкахь Дала леррина Къобалвинчунна тIебирзинчарах хьалхарниг ву. ⁶Маршалла ло шун

дуйхьа чIогIа къахьегна йолчу Мареме а. ⁷Маршалла ло Iандарнике а, Юнига* а. Уьш сан къомах бу. Соьца цхьаьна тутмакхаш а хилла уьш, векалшна юкъахь лоруш а бу, Дала леррина Къобалвинчух сол а хьалха тешна а бу.

⁸Маршалла ло Везачу Элан долахь волчу сан хьомечу Iампале. ⁹Маршалла ло вайца цхьаьна Дала леррина Къобалвинчунна гIуллакх дечу Урбане а, иштта сан хьомечу Стахига а. ¹⁰Маршалла ло Дала леррина Къобалвинчух тешарна тIехь зийна волчу Апа-Лесе. Маршалла ло Арти-Сабулан цIийнах болчаьрга. ¹¹Маршалла ло сан къомах волчу ХIарудига. Маршалла ло Нару-Касин цIийнах болчу Везачу Элан долахь болчаьрга.

¹²Маршалла ло Везачу Элан дуйхьа къахьоьгуш йолчу Тарипате а, Тарипуте а. Маршалла ло сан хьомечу Парсатига а. Иза а Везачу Элан дуйхьа дукха къахьегна ю. ¹³Маршалла ло Везачу Элана къаьсттина гIуллакх дечу Рупе а, цуьнан санна, сан а йолчу цуьнан нене а. ¹⁴Маршалла ло Асинкарите а, Пелигане а, ХIермига а, Пата-Рубе а, ХIармига а, иштта цаьрца болчу динан кхечу вежаршка а. ¹⁵Маршалла ло Пилалаге а, Юлига а, Нере а, цуьнан йише а, Олу-Мапига а, цаьрца болчу Делан нахе массаьрга а.

¹⁶Вовшашка маршаллаш ло Делан безачу безамца**. Маршаллаш доуьйту шуьга Дала леррина Къобалвинчун динан массо а тобанаша.

ТIаьхьара бина хьехамаш

¹⁷Динан вежарий, аса чIогIа доьху шуьга, ларлолаш шу декъадалийта а, галдовлийта а гIертачарех. Букъ берзабелаш шуна бевзинчу хьехамашна дуйхьал харц хьехамаш бечарна. ¹⁸ХIунда аьлча иштта адамаша вайн Веза Эла волчу, Дала леррина Къобалвинчунна гIуллакх ца до. Цара шайн гайна гIуллакх до. Шайн хьестадаларца, къамелаш дан говза хиларца догIена долу адамаш Iехадо цара. ¹⁹Хазачу кхоана шун муьтIахь хилар массарна а гIарадаьлла, цундела со воккхавеш ву шух. Амма суна шу хила лаь диканна – хьекъалалла долуш, ткъа вочунна – догIена долуш. ²⁰СинпаргIато луш волчу Дала кестта иблис шун когашна кIелахь хьоьшуйтур ду.

Вайн Веза Эла волчу Ийсагара долу дика шуьца хуьлийла! Амин.

²¹Маршаллаш доуьйту шуьга соьца цхьаьна гIуллакх деш волчу Тиматис а, сан къомах болчу Лукус а, Ясона а, Соса-Патура а.

²²Маршалла доуьйту шуьга Дала леррина Къобалвинчун волчу сан хIара кехат дIаяздинчу Тертигс.

* ^{16:7} Юнига – я иштта: Юнасе. Цхьаьдолчу тептарш тIехь ду: Юлига.

** ^{16:16} Делан безачу безамца. Ма-дарра аьлча: беа барт баккхарца.

^{15:22} Римхошка 1:13. ^{15:25, 26} 1 Коринтхошка 16:1-4. ^{15:27} 1 Коринтхошка 9:11.

^{16:3} Векалийн 18:2.

^{16:13} Марк 15:21. ^{16:21} Векалийн 16:1.

²³Маршалла доуьйту шуьга со а, ерриг а динан тоба а комаьрша тIе-
оьцуш волчу Гаяса. Маршалла доуьйту шуьга гIалин ахча лардеш волчу
Арсатис а, динан вашас Кавартис а*.

Дела хаставар

²⁵Дала леррина къобалвинчу Иийсах лаьчна Ас кхайкхош болчу ха-
зачу кхоэхула Дела ницкъ болуш ву шайн тешар тIехь шу чIагIдан. БIе-
шерашкахь дуьйна дIакъевлина долчу бакъдолчуьнца цхьаьнабогIуш
бу и хаза кхаь. ²⁶И бакъдерг хIинца гучудаьккхина пайхамарийн теп-
таршкахула. Даима а волуш волчу Делан омрица и къайле дIакхайкхий-
на массо а халкъашна, Дала леррина къобалвинчу Иийсах уьш теший-
тархьама.

²⁷Абаденналц хастам хуьлийла цхьаь бен воцучу, хьекъалечу Далла Цо
леррина къобалвинчу Иийсагахула! Амин.

* ^{16:23} *Цхьадолчу тептарш тIехь 24-гIа аят тIетохна ду:* Вайн Веза Эла волчу, Да-
ла лерина къобалвинчу Иийсагара долу дика шуьца ду. Амин. *Кхидолчу тептарш*
тIехь иза 27-гIачу аятана тIаьхьа тIетохна ду.

^{16:23} Векалийн 19:29; 1 Коринтхошка 1:14; 2 Тимапига 4:20.